

## KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Piątek dnia 20 Lipca r. s. 1828 Roku.

## WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Odessa dnia 27 czerwca.

(z Piszczoly Północnej).

Dnia 24go otrzymano tu urzędową wiadomość o wzięciu Anapy. D. 25go, w dzień narodzin Jego CESARSKIEJ MOŚCI i JEJ CESARSKIEJ WYSOKOŚCI WIELKIEJ KSIĘŻNICZKI ALEXANDRY NIKOLAJEWNY, odprawione były w Cerkwi Sobornej Odeskiej, w obecności CESARZOWEJ JEJ MOŚCI, modły za zdrowie i wiek długi ukochanego MONARCHY i całego Najjaśniejszego Domu, tudzież składane były dziękczynienia za powodzenie, jakim uwieńczony został oręż nasz pod murami nowo zdobytej twierdzy. Na tém uroczystém nabożeństwie znajdowali się PP. Jenerał Gubernator Noworossyjski i Bessarabski, Naczelnik miasta Odessy, wielu oraz Urzędników wojskowych i cywilnych. Po skończoném nabożeństwie NAJJAŚNIEJSZA CESARZOWA raczyła przyjąć powinszowania Osób, do dworu wstęp mających; niektóre z nich otrzymały za szczyt znajdowania się u stołu NAJJAŚNIEJSZEJ PANI. Wieczorem miasto było oświecone.

— Dnia 22go t. m. przybyli do miasta naszego JW. Ober-mistrzyni dworu Hrabina *Branicka* i Ober-Kamierher Hrabia *Litta*.

Przez Naywyższy dyplomata, datowany dnia 8 czerwca r. t. w obozie pod *Karatają*, Radca Stanu Królestwa Polskiego, *Grabowski*, za odznaczającą się i gorliwe prace, podjęte w godności pełnomocnika, przy zawieraniu konwencji, podpisanej 11 (25) kwietnia r. t. względem likwidacyi między Dworem Austriackim a Królestwem Polskiem, z naymilsiościwszych względów Jego CESARSKIEJ MOŚCI, mianowany został kawalerem orderu *ś. Anny Iszey Klasy*.

Bender dnia 14 czerwca.

Wczora, o godzinie 5tej z południa, w blizkości wsi *Herbowiec*, w powiecie tutejszym, wypadł grad wielkości kurzego jaja. Szkody przezeń zrządzone są bardzo znakomite: na całej przestrzeni, którą przechodziła burza, zboże i trawa zupełnie wyniszczone, i wielkie mnóstwo pobitego ptactwa. Mówiąc o tęg straszliwej klęsce, nie można nie żałować, że nie mamy jeszcze towarzystwa assekuracyi zasiewów polnych. Towarzystwo to, w pewnym względzie, większy jest wagi od innych towarzystw assekuracyjnych: bogaty kupiec, który utracił okręt; mieszkaniec wielkiego miasta, któremu pożar dom zniszczył; ma jeszcze środki do wynagrodzenia strat swoich; ale nieszczęśliwy rolnik ginie zupełnie, kiedy pole jego spustoszy grad albo posucha. (P. P.)

FRANCYA.

Paryż dnia 7 lipca.

(z Gazety Warszawskiej).

Zapewniają (pisze jeden z tutejszych dzienników), iż na jednej z częstych narad, odprawianych między pewnym Dyplomatykiem Portugalskim a jednym z Ministrów naszych, Minister wyraźnie oświadczył, iż rząd Francuzki nie uzna Infanta *Don Miguela* z Króla Portugalskiego, dopóki tenże nie otrzyma zezwolenia od brata swego *Don Pedro* na wstąpienie na tron.

Sprawa wschodnia zajmuje wszystkie umysły w *Paryżu*. Minister spraw zagranicznych miał ważne narady z Posłem Angielskim, ale nie był z nim jednakowego zdania i żądał dla Francyi takiego protektoratu w Grecyi, jaki ma Anglia nad wyspami Jonskimi.

D. 1 stycznia r. b. miała Francya 259 okrętów wojennych na morzu, to jest: 16 liniowych, 35 fregat, 25 brygów, 123 korwet i galiot rozmaitej wielkości, 31 gabarrów, 4 statki przewozowe i 5 statków parowych; na warsztatach znajduje się teraz 20 okrętów liniowych i 20 fregat.

— Dnia 12 —

*Gazeta Codzienna i Góńiec Francuzki* umieściły mowę Biskupa z *Visu*, mianą d. 23 z. m. na zgromadzeniu Stanów Lamnegskich w *Lizbonie*, tudzież odpowiedź *Don Nevos* Prokuratora, który utratę korony Portugalskiej przez *Don Pedro* na tém szczególniej zasadza, iż nikt nie może być Królem Portugalskim kto za granicą piastuje jakąkolwiek dostojność.

ANGLIA.

Londyn dnia 6 lipca.

(z Gazety Warszawskiej).

Według *Gazety Standard*, *P. Stratford-Canning* uda się przez *Paryż* i *Ankonę* do *Korfu*. Dziś już wyjechał w zamierzoną podróż. Towarzyszy mu Pan *Mellish*, jeden z Sekretarzów wydziału spraw zagranicznych.

Nie potwierdziła się wiadomość o ukończonym wyborze członka Izby Niższej Parlamentu z Hrabstwa *Clare*. Pan *Fitzgerald* miał wczoraj wieczorem 936 kresek, a Pan *O'Connel* 2027. Pierwszy jednak spodziewał się powiększenia stronników swoich.

*Gazeta Sun* donosi, iż kazano spiesźnie uzbrajać w *Chatham* okręt liniowy, *Xiążę Regent*, mający 120 dział. Pan *Blackwood* został mianowany dowódcą jego. Na warsztatach okrętowych pracują we dnie i w nocy nad przysposobieniem rzeczonoego okrętu do wyścia pod żagle.

Dnia 5 b. m. w południe odbyło się zgromadzenie, względem drogi podziemnej pod *Tamizą*, na którym znajdowali się także *Xiążęta Cambridge* i *Wellington*. Prezes oświadczył w swej mowie, iż zgromadzenie ma się zatrudnić naywiększym przedsięwzięciem narodowem, jakie kiedykolwiek wydarzyło się w Anglii, a z którego okolicie *Londynu* nadzwyczajne mieć będą korzyści. *Xiążę Wellington* odczytał następnie przedstawienie mające do rozstrzygnięcia wnioski, z nadmienieniem: iż rzeczono przedsięwzięcie, w rocznikach Anglii, równie pod względem obywatelskim, jak i wojskowym, zaszczytne zajmie miejsce. Wydano do tychczas 180 tysięcy funtów szterlingów (7,200,000 złotych polskich), a postanowiono zebrać jeszcze na akcyje 200 tysięcy funtów szterlingów (8,000,000 złotych polskich). Podpisano już na 300 funtów szterlingów (152,000 złotych polskich) a pomiędzy temi *Xiążę Cambridge* i *Wellington* każdy na 500 funtów szterlingów (20,000 złotych polskich).

Ostatnie gazety z *Rio-Janeiro* umieściły mowę, którą miał Cesarz Brezyljski dnia 3 maja przy zagajeniu posiedzeń tamiecznego zgromadzenia

prawodawczego. Wspomina w niej między innemi o uzupełnieniu złożeniu przez siebie Korony Portugalskiej, i mocnem postanowieniu prowadzenia dalszej wojny z Rzeczpospolitą Buenos-Ayreską, jeśliby nie chciała przyjąć podanych propozycy do pokoju. — Sekretarz rządu Buenos-Ayreskiego ogłosił w stolicy tegoż rządu, iż Cesarz Brezyljski uczynił propozycyę do pokoju, których zasadę stanowi niepodległość prowincy *Banda-Oriental*.

Listy prywatne z *Limá* pod dniem 1 i 10 stycznia, donoszą o uknowanym tam spisku, w celu zamordowania kilku urzędników, a między innymi Pana *La Mar*, oraz wielu członków kongressu, i zrabowania kupców zagranicznych. Wydał się jednak ten zamysł, a w skutku badań kazało uwięzić znanego *Vidaure* i Półkownika *Ninavele*, dziokiego i niebezpiecznego Indyjanina. Dnia 10 stycznia nie minęło jeszcze niebezpieczeństwo, grożące wszystkim Europejczykom. — W wojsku Kolumbijskiem, będącym w Boliwii, i zostającym pod dowództwem Jenerała *Sucre*, miała wybuchnąć dnia 25go grudnia rewolucya. Powszechnie słychać, iż *Sucre*, albo jest zabity, albo uciekł, albo też schwyty. To pewna, iż dawniej już znajdował się w krytycznym stanie, albowiem Kolumbiyczycy wie tłumami go opuszczali, i nie sprzyjał mu wszystek lud w wyższym Peru. Gdyby wiadomość o tej rewolucyi potwierdziła się, a przez to *Bolívar* był pozbawiony spodziewanej pomocy Jenerała *Sucre*, w tym razie musiałby zaniechać zamysłów swoich względem Peru, jeżeliby je miał jeszcze. Kilka miast Boliwijskich miało wywiesić chorągiew Peruwiańską.

— Dnia 7 —

Dochody krajowe angielskie w ostatnim kwartale, skończonym dnia 5 b. m. wynoszą 12 milionów 365,726 funtów szterlingów (464 milionów 629,040 zł. polskich), a w całym tym roku 47 milionów 501,545 funtów szterlingów (1900 milionów 71,800 złotych polskich); a zatem 1,500,000 funtów szterlingów (52 milionów złotych polskich) więcej, niż w roku przeszłym.

Gazety tutejsze napełnione są wiadomościami o wyborze Pana *O'Connel* na członka Parlamentu z Hrabstwa *Clare*. Wszelkie usiłowania, aby obrano Pana *Fitzgerald*, były nadaremne. Część jednak obywateli należących do wyboru podpisała protestacyę.

Gdy prawa, na których się Pan *O'Connel* opiera, są uzasadnione na omyłce, albowiem przez zapomnienie akt Unii, nie potoczył praw przeciw Katolikom postanowionych w Anglii i Irlandyi, przeto wydarzyła się teraz szczególna okoliczność, że wina zapomnienia pochodzi od byłego Lorda Kancelarza *Eldon*, i że ten, najzaciętszy wszystkich Katolików nieprzyjaciół, mimowolnie może przez swoją niedbałość będzie przyczyną nadania im swobód.

Ławnik *Thompson*, jako prezes Kommissyi kupców tutejszych, prowadzących handel z *Oporto* podał d. 8 b. m. Hrabieniu *Aberdeen* pismo, zapytując się, czyli nadeszła urzędowa wiadomość o uchyleniu blokady, i czyli okręty angielskie mogłyby bez przeszkody zawiać do portu *Oporto*; puszczono bowiem wieść, iż Kapitan okrętu Angielskiego *Cordelia* porozumiał się w tej mierze z dowódcą eskadry blokującej. Lord *Dunglas* Podsekretarz Stanu odpowiedział, iż rząd mniema, że blokadę *Oporto* należy uważać za rzeczywistą i że stosowne rozkazy posłano dowódcy Angielskiemu w tamiecznym stanowisku.

Słychać, iż długie układy między naszym Ministrem spraw zagranicznych i Hrabią *Ofaliz*, zupełnie się zerwały.

W *Rio-Janeiro* odebrano wiadomości z Portugalii, dochodzące do pierwszych dni kwietnia. Mówią, iż postępowanie Infanta *Don Miguela* obrzaziło Cesarza *Don Pedro*, i że wysłana będzie eskadra Brezyljska dla trzymania portów portugalskich w zamknięciu.

— Dnia 9 —

Odebrano tu wiadomości z *Buenos-Ayres*

pod dniem 20 kwietnia. Dnia 11go tegoż miesiąca przybył tu Pan *Fraser*, sekretarz poselstwa angielskiego przy dworze brezyljskim, rozmówiwszy się pierwey w *Rio Grande* z jenerałem *Liecor*, dowódcą wojska brezyljskiego i jenerałem Buenos-Ayreskim *Lavalleja*. Niewiadomo jeszcze, jakie są zlecenia jego. Główna kwatera Buenos-Ayreska była dnia 3 kwietnia w *Serrolardo*; korpus brezyljski pod dowództwem jenerała *Riveira* został porażony nad rzeką *Daimar*. Wojsko Buenos-Ayreskie wynosiło 7000 ludzi, a brezyljskie tylko 2000. Dnia 12 kwietnia Admirał *Brown* stoczył bitwę morską z eskadrą brezyljską.

List prywatny z *Rio-Janeiro* donosi, iż Cesarz brezyljski dowiedziawszy się, że jenerał *Sal-danha* unikając prześladowania opuścił *Lizbonę*, i że wielu innych Portugalczyków ma pójść za jego przykładem, kazał natychmiast wyznaczyć fundusz na ich wsparcie w *Londynie*.

— Dnia 10 —

W *Dublinie* odprawiło się niedawno zgromadzenie Katolików, podczas którego złożyli znaczne pieniądze na poparcie swoich zamysłów, i na którym różni mówcy wynurzyli uczucia swoje względem nadania swobód i wolności religijnej.

Kommissya zdała sprawę o publicznych budowlach. Budowy przy pałacu *St. James* kosztują 50,000 funt. szterlingów (2,000,000 zł. pol.), a wystawienie domu dla sekretarza wydziału spraw zagranicznych 42,127 funt. szterl. (1,685,380 zł. pol.). Gazety oppozycyjne tutejsze ganią sposób użycia tych pieniędzy.

Gazeta wychodząca w *Oporto* z d. 28 czerwca umieściła oświadczenie tymczasowego rządu, iż wypadek bitwy pod *Koimbrą* był pomyślny dla wojska powstańców, które się cofnęło z tej jednej przyczyny, iż zachodziła obawa, aby lewe jego skrzydło nie było wystawione na niebezpieczeństwo, i aby się zbliżyło do źródła swoich zasiłków.

Mieszkający tu kupcy portugalscy, zgromadzili się dla naradzenia o sposobach ocalenia własności swojej w Portugalii. Podadzą w tej mierze przełożenie Hrabieniu *Aberdeen*.

Listy kupców angielskich pisane z *Oporto*, i obejmujące w sobie wexle i inne ważne papiery, zostały zatrzymane i rozpieczętowane przez okręty portugalskie, które wspomniany port trzymają w zamknięciu. Według wszelkiego podobieństwa do prawdy, rząd nasz domagać się będzie zadosię uczynienia i wynagrodzenia zrażdzonej przez to szkody.

Późniejszy list z *Rio Janeiro* pod d. 16 maja donosi: „Ostatnie wiadomości z okolic potudniowych nie czynią nadziei zawarcia pokoju. Zdaje się, iż zawieszenie broni nie zostało zatwierdzonem, a nawet słychać o nowych krokach nieprzyjacielskich; wszelako wylewy rzek i brak żywności dla koni, wstrzymują obustronne wojska od działań wojennych.”

H I S Z P A N I A.

Madryt dnia 29 czerwca.

(z Gazety Warszawskiej.)

Hrabia *Figueira*, Poseł *Don Miguela* przy dworze naszym, przybywszy do tutejszej stolicy, żądał zaraz od sprawującego interessa portugalskie, aby mu wydał wszystkie papiery poselstwa; lecz sprawujący interessa odpowiedział, iż nie mając w tej mierze rozkazów od swego Monarchy, nie może żądaniu jego zadosię uczynić. Słychać, iż Pan *Campuzano*, Poseł nasz przy dworze portugalskim, został odwołany. Zdaje się, iż przyjeście wychodźców hiszpańskich do domu jego w *Lizbonie*, nie podobno się rządowi naszemu.

Rząd wydał rozkaz, aby jak najprędzey zaciągnięto 24.000 ludzi do wojska. Wysyłanie wojska na granicę portugalską, idzie nieco powolniey, i zdaje się, że ustąpienie Francuzów z *Kadyxu* jedną jest z przyczyn w tej mierze. Twierdzą oraz, iż zamysł Ministra wojny doznaje przeszkód. Mimo wielkiej ufności, na jaką wojsko zastępuje, Minister poczytał za rzecz przyzwoitą utrzymywać je w pewney odległości od granicy portugal-

skiey, i razem odłączyć korpusy, tak jednak, aby w potrzebie mogły się niezwłocznie zebrać.

#### PORTUGALIA.

*Lizbona dnia 29 czerwca.*

(z Gazety Warszawskiej.)

Onegdaj o godzinie 7mej wieczorem otoczyło dom Angielskiego Posła blisko 30 ludzi z najniższej klasy. Żądali oni wydania jednego ze sług Posła, który miał przybieć na domie odezwe Junty, i byliby wpadli do domu, gdyby żelazna kratka nie była zamknięta. Jak mówią, miał tę odezwe przybieć dawny odzwierny kortexów. Człowieka tego ścigano aż na dziedziniec Posła: lud krzyczał wciąż, że jest służącym Pana *Fryderyka Lamb* i chciano mu uszy oberznąć. W tej chwili pokazał się służący Posła, na co zawołano: *Trzymaj tego Malhado* (wyraz obelżywy na konstytucjonistów) *on odezwe przybił*. Nieszczęśliwy zaraz został porwany. Wleczono go tak do naczelnego urzędu policyjnego, a zamtąd do Jenerała Intendenta Policyi. Tu siedział Intendent ze swoimi sekretarzami. Służącego jak najsilniej o przestrzeganie praw Anglików i przywilejów, z powodu uwięzienia Kapitana *Doyle*, na co jednak nie miano żadnego względu. *Don Miguel*, jak powiadają, miał oświadczyć: „*Tomo o Doyle a minha Conta*.” (*Doyle* biorę na mój rachunek). Podług praw Portugalskich, ścisłe więzienie nie może dłużej trwać nad 5 dni, a *Doyle* siedzi już 18ście. Anglicy oczekują się szczęściem i zrobili podanie do Pana *Lamb*, w którym się jako Angielscy poddani odwołują do swoich praw, oświadczając się przeciw tak dowolnemu postępowaniu.

*Oporto dnia 26 czerwca.*

Dziś przybył tu statek parowy *Belfast*, który dnia 16go b. m. wypłynął z *Falmouth*; znajdowało się na nim 29 znakomitszych Portugalczyków, między którymi są Jenerałowie *Stubbs*, *Villaflor*, *Saldanha*, oraz Margrabia *Palmella*. W żegludze pękł kocioł parowy i dla tego przybycie statku opóźniło się. Jenerałowie *Villaflor* i *Saldanha* pojechali do wojska, które cofnęło się z *Koimbry* o 7 mil Portugalskich. Statki kanonierskie i bryg *Procris* zniszczyły blokadę dla okrętów Angielskich; stychać, iż jeszcze płynie tu 18stodziałowy okręt Angielski.

— *Dnia 1 lipca.* —

Zostajemy tu w jak największej obawie. Obadwa wojska stoją ztąd tylko o 3 mile od miasta. Pod *Koimbry* zaszła d. 25go z. m. krwawa bitwa, w której powstańcy na głowę zбили i w wielkim nieładzie odparci zostali. Rzeź była okropna. Onegdaj przywieziono tu mnóstwo ranionych. Angielskie okręty stanęły przy uściu rzeki *Duero*, poniżej Klasztoru *s. Antoniego*. Wiele rodzin Angielskich znajduje się na pokładach wojennych brygów, i wszyscy anglicy mają zamiar w najgorszym razie wsiąść na okręty. Margrabia *Palmella* będzie należał do prac Junty. Jenerał *Stubbs* ma tytuł naczelnika północnych prowincy i pozostanie się tutaj. Hrabia *Villaflor* udaje się do wojska zostającego pod dowództwem Jenerała *Saldanha*, który jeszcze dosyć wczesnie miał przybyć, aby urządzić odwrót. Nie wiemy tu nic pewnego o stanowisku wojska; zdaje się jednak, iż stanie przy *Sardar* ponad rzeką *Vouga*. Statek parowy *Belfast* jest w pogotowiu do zabrania na powrót, w razie potrzeby, Margrabiego *Palmelli* i jego towarzyszy. W tej chwili już nie jesteśmy blokowani. Zdaje się atoli, że *Don Miguel* postanowił odnowić blokadę.

Hrabia *Taipa* choruje na zapalenie mózgu leży na pokładzie angielskiego wojennego okrętu *Britomart*. Niepodobna jest, ażeby nasze miasto mogło wytrzymać oblężenie.

Jeżeliby się nieprzyjacieli bliżej przysunął, trzeba się lękać najkropniejszych skutków. Gdyby nasze wojsko przed trzema tygodniami poszło ku *Lizbonie*, byłoby niezawodnie odniosło zwycięstwo; lecz naysmyślniejsza chwila przez gnuśność i zdradę spetzła na niczem. *Don Miguel* zgromadził znaczne zastępy i liczne oddziały Królewskich ochotników.

Jednakowoż jeszcze nie wszystko zginęło. Przynajmniej nie widać jeszcze śladów zbiegostwa, i jak się spodziewać należy, przybycie *Palmelli* i jego przyjaciół, nada inny obrót rzeczom. Wczoraj wieczorem odbył Jenerał *Stubbs* popis ze wszystkimi tutejszymi obywatelami, którzy są tylko zdadni do broni.

#### TURCYA.

*Stambuł d. 26 czerwca.*

(z Gazety Warszawskiej.)

Wielki Wezyr i Seraskier znajdują się jeszcze w tutejszej stolicy, uczyniono atoli w *Adryanopolu* przysposobienia do założenia głównej kwatery W. Wezyra, i Basza tameczny otrzymał rozkaz zebrania korpusu wojska.

Onegdaj wydano tu firman, nakazujący każdemu Muzułmanowi, aby się uzbroił i był gotów wyść w każdej chwili w pole. Powszechne to uzbrojenie dzieli się na trzy klasy, to jest, na weyście do wojska regularnego, do milicyi, i do pospolitego ruszenia, któremu obrona miast w czasie posuwania się nieprzyjaciela jest poleconą. W ogólności, nie można zaiste twierdzić, iż panuje wielki zapał w Muzułmanach lecz z drugiej strony nie widać także żadnych oznaków gnuśności. Z początku biegła wieść, iż W. Sułtan ma zamiar stanąć osobiście na czele wojska, teraz zdaje się, iż przynajmniej do pewnego czasu zaniechano tego zamysłu.

Donoszą z *Erzerum*, iż Kurdowie zbierają się pod chorągwie *Ghaliba* Baszy; wiadomość o przechodzie tych kurdów przez *Stambuł* do wojska, jest bezzasadną, i dotąd bardzo mało wojska Azyatyckiego znajduje się w Europie.

Święta *Kurbanu-Beiramu* obchodzono od d. 23 b. m. podług zwyczaju przez uroczystą processyą do meczetu, i przez odwiedzenie, zwane *Ribiak*, które magnaci krajowi oddają W. Sułtanowi. Słowo *Ribiak* znaczy strzemie W. Sułtana, w którym, według mniemania wschodniego, jest właściwa stolica rządu wojenniczego ludu, przenoszącego się z miejsca na miejsce, jakim pierwsiastkowo byli Osmanie. Od czasu jak Sułtani spokojnie mieszkają w swoim seraju, słowo tylko pozostało jeszcze z tej wiele dawniej znaczącej pamiątki.

Morowe powietrze, które grassuje w Syrii zmniejsza się nieco, a podczas przesilenia dnia z nocą w lecie, klęska ta zwykła zupełnie ustawać w tamecznych okolicach.

*Od granic tureckich 1 lipca.*

Gazeta Powszechna donosi, iż tak dla obrony poddanych Angielskich, jako też dla pewniejszego wykonania traktatu z d. 6 lipca, dwie flotyle złożone z okrętów francuzkich i Angielskich, popłyną ku *Dardanellom* i do *Alexandryi*.

*Dnia 2 lipca.*

Powszechna gazeta Grecka z dnia 24 maja umieściła postanowienie Prezesa Grecyi, mianujące nadzwyczajnych kommissarzy do 6 departamentów wysp. Lekarz *Spiridion Kalageropulo*, członek Panhellenionu, powołany do stolicy rządu, z powodu obawy morowego powietrza, został uwolniony od urzędu nadzwyczajnego kommissarza departamentu *Elis*, a następcą jego jest Pan *Benizelo Ruffo* dotychczasowy Gubernator w *Syra*.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora.  
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radea Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

Wilno dnia 29 Lipca r. s. 1828 roku.

## О В Ъ Я В Л Е Н И Е.

2 ИМПЕРАТОРСКАГО Воспитательнаго Дома ошъ С. Петербургскаго Опекунскаго Совѣта симъ вторично объявляется: что въ ономъ продаются съ аукціоннаго публичнаго торга, заложенное и просроченное недвижимое имѣніе Помѣщика Ворфоломея Антонова и жены его Елеоноры Непокойчицкиѣ, состоящее Витебской Губерніи Полоцкаго Повѣта въ деревняхъ: Вадомовъ 10, Волюновъ 11, Старинъ 18, Бору 14, Нивы 10, Заручевье 8, Ломахъ 4, и всего 75 мужеска пола душъ, писанныхъ по ревизіи 1816 года, съ рожденными послѣ ревизіи, со всею принадлежашею къ нимъ землею и всякимъ на оной строеніемъ; для чего назначены сроки торгамъ сего года августа мѣся первый 21, второй 23, и третій 28 числъ. Желашіе купить имѣніе сіе, могутъ являться въ Опекунскій Совѣтъ показанныхъ числъ въ присудственное время, и видѣть въ ономъ продаваемому имѣнію опись, условіе и форму купчей крѣпости.

Экспедиторъ Осмоловскі.

2 Rada Opiekunicza St. Petersburgska Cesarzkiego Domu wychowania niniejszém powtórnie ogłasza, iż w niej przedaje się przez aukcyę z publicznego targu oddany na ewikcyę i przeterminowany nieruchomy majątek obywatela Bartłomieja Antonowa i żony jego Eleonory Niepokoyczyckich, położony w Witebskiej gubernii, w Połockkim powiecie we wsiach Wałotowce 10, Wołynowie 11, Starinie 18, Bору 14, Nivy 10, Zaruczewie 8, Łomach 4, w ogóle 75 męskiej płci dusz, zapisanych do rewizyi 1816 roku, z urodzonymi po rewizyi, ze wszelką należącą do nich ziemią i wszelkiem na niej zabudowaniem; do czego naznaczono terminy do targów w teraźn. roku w miesiącu sierpniu 1szy 21, 2gi 23, i 3ci 28 dnia; życzący kupić takowy majątek zechcą przybyć do Rady Opiekunicznej w oznaczonych dniach w czasie posiedzeń, i widzieć w niej sprzedającego się majątku inwentarz, warunki i formę przedaźnego prawa.

Expedytor Osмоловski.

2 Szawelski Ekonomiczny Komitet dróg Kommunikacyi wzywa życzących przyiąć na siebie dostawę w ciągu roku dla tego Komitetu różnych Kancellaryynych zapasów, jakoto: papieru różnego gatunku, laku, piór, ołówków, klejonki, nici, świec i t. d. a do opalania domu dREW, w ogóle na sumę do 1500 rub.; życzący zechcą przybyć dla targów do tego Komitetu na 25, 26 i 30 dzień teraźn. lipca, z dostatecznemi ewikcyami, przy czem okazane będą warunki, równie i wiadomości potrzebowanych Kancellaryynych zapasów.

2 Miński Powiatowy Ziemski Sąd rozpatrując poleconą ukazem Mińskiego Gubernialnego Rządu 30 stycznia 1826 roku za N. 263 do rozwiązania sprawę: o oddaniu dwornych ludzi pozostałych po zmarłym Smotrytelu Mińskiego Prowiantskiego Magazynu 8 klasy Czasznikowie temu z sukcesorow, do kogo oni na mocy praw należec będą, znalazł, iż wymieniona w Ukazie Gubernialnego Rządu sukcesorka Nadworna Sowietnika Helena Pawłowa Dubiecka, żadnych dowodów na to, iż jest córką zmarłego

Czasznikowa niezłożyła i że jest więcej sukcesorow i sukcesorek. Zatem ogłasza ażeby pomieniona Dubiecka i dalsi jeśli się znajdą, sukcesorowie zmarłego Czasznikowa w prawnym terminie złożyli dowody w tym sądzie pod utratą w przeciwnem zdarzeniu sukcesyi. Dnia 12 lipca 1828 r.

Sowietnik Czerniejew.

Expedytor Sułkowski.

Kollegialny Rejestrator Łaski.

2 Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż za uiedoimkę liczącą się na żydach Nieświżskim mieszkańcu Wulfie Liwszycu, i Stuckim obywatelu Fiszela Sadowekim na sumę 19.693 r. 12½ k. z procentami od 14.056 r. 46 k. do 16 listop. 1827 r. 10, 120 r. 65½ k., sprzedawać się będą w tym Rządzie z publicznego targu, oddane przez nich na ewikcyę trzy murowane domy, położone stuckiego powiatu w miasteczku Nieświżu, należące do tamiecznych żydow: 1szy Morducha Dawidowa Perlmana oceniony 500 r. z którego pobiera się rocznego dochodu 40 r.; 2gi Dawida Morduchowicza Perlmana, oceniony 800 r. przynoszący rocznego dochodu 60 r., i 3ci Mowszy Hirszowa Azimbuda oceniony 750 r., z którego położono rocznego dochodu 40 r. ass. Takowych domow szczegółowe inwentarze z ocenkami, okazane będą kupującym przy targach. Zatem życzący kupić takowe domy zechcą przybyć do tego Rządu na terminy: 1szy 25 lipca, 2gi 26 sierpnia, a 3ci 27 września teraźn. 1828 roku. Dnia 12 lipca 1828 r.

Sowietnik Czerniejew.

Expedytor Sułkowski.

Kollegialny Rejestrator Łaski.

3 Sąd Exdywizorski na jednoczasowy wszelkich stosunkow fundusz W. Onufrego Eytmina dotykających rozbiór, Remissą Litewsko-Wilenskiego Głównego Sądu Drugiego Departamentu przeznaczony, w dniu 4 idącego miesiąca lipca w celu ostatecznego sprawy rozbióru do majątku konkursowi uległego Barbaryszek zebrany, dla zaszytych przeszkod nienaydując gotowej pomiar, a ztąd niemogąc zająć się ostatecznym dzieła rozbiorem, po uprzątnieniu wszelkich trudności i ubezpieczwszy exekucyę pomiar, nim ona spełnioną zostanie, Sady swoje do dnia 5 mca 8bra teraźn. roku odroczył: w jakowym czasie bez żadnych dalszych odkładow zajmując się poruczoną sobie czynnością, że jak stawającym domierzy prawną satysfakcyę, tak też na niestawających, i nie udowadniających swoje stosunki wieczną zapisze Ammisją, ostrzega i zawiadamia. 1828 julij 10 dnia.

Raymund Chodźko Ziem. Oszm. Prezyd. i Kawaler.

Sędzia Ziemski Zawileyski Kawaler Antoni Kocietł.

Pisarz Grodz. Zawiley. Maciej Kurkowski.

Regent Michał Grądzki.

| Obserwacye meteorologiczne. | Czas obserwacyi.      |  | Wysokość Barom.  |  | Wys Ther. Réau |  | Wiatry   |  | Odmiana w powiet. |  |
|-----------------------------|-----------------------|--|------------------|--|----------------|--|----------|--|-------------------|--|
|                             | d. 18 godz. 2½ wiecz. |  | 27 cal. 5,5 lin. |  | + 16,75 stopni |  | Północny |  | Pochmurno         |  |
|                             | d. 19 — — —           |  | 27 — 1,7 —       |  | + 15 — —       |  | Północny |  | Deszcz            |  |
|                             | d. 20 godz. 5 rano.   |  | 27 — 1,7 —       |  | + 11,5 — —     |  | Północny |  | Deszcz            |  |

*Wilno dnia 20 Lipca r. 1828 Roku.*

## WIADOMOŚCI KRAJOWE.

*Z obozu przed Brailowem, 29 czerwca 1828 roku.*  
(z Ruskiego Inwalida).

Główna Kwatera Jego CESARSKIEJ MOŚCI, opuściwszy *Karassu* d. 24 czerwca, po trzech marszach przybyła do *Bazardżika*. Miasto to było już zajęte przez naszą straż przednią. Wszyscy mieszkańcy ztamtąd wynieśli się. Kilka dniami przed tem, zdawało się, że Turcy mają przedsięwzięcie zebrać siły swe w tém mieście, lecz oni zgoła nie probowali go bronić.

Jak tylko awangarda nasza przeszła przez to miasto, pikiety jej gorąco były atakowane przez oddział jazdy tureckiej, około czterech tysięcy, wysłany na rozpoznanie z Szumli, pod dowództwem *Hassana* Baszy, który przeciwko nam dowodził w czasie przeyscia Dunaju. Nieprzyjaciel rychło został odparty, i cofnął się na wszystkich punktach. Odtąd nie trzymał się on na żadnem miejscu. Czaty ich, zastrzegłszy nasze, wnet się cofają. Jenerał *Ridiger*, w pogoni Turków, przyszedł aż do okolic *Kozłudzi*.

Na lewem skrzydle oddziały nasze zajęły *Kawarnę*, punkt ważny dla stanowiska na kotwicach, a jeden wyruszył ku samej *Warnie* dla jej oblężenia. Na prawem skrzydle Jenerał piechoty *Rot*, dowodzący szóstym korpusem, przeszedł *Dunaj* pod *Hirsową*. Korpus jego zmieniony został w Xięztwach *Mołdawii* i *Wotoczczyny* przez Korpus Jenerała Kawalerii *Borozdina*. Jenerał *Rot* idzie na *Sylistryę*, dla blokowania tej twierdzy.

W tem, jako i we wszystkich innych miejscach, patrole nieprzyjacielskie, za ukazaniem się naszych, z pośpiechem się skrywają. Armija nasza powiększoną została całym korpusem Jenerała piechoty *Woynowa* i wszystkimi oddziałami, które wzięły *Maczyn*, *Hirsową* i *Tulczę*.

Wkrótce spodziewamy się uyrzec flotę pod dowództwem Admirala *Greiga*, i brygadę, która była pod dowództwem Jenerała Adjutanta *Xięcia Menszikowa* przy oblężeniu *Anapy*. *Hussein* Basza, naczelnie dowodzący wojskami tureckimi na tej stronie *Balkanu*, ciągle jeszcze znajdował się w *Szumli*. Podania o liczbie będącego pod jego dowództwem wojska, nie są z sobą zgodne. Zdaje się, iż on nie ma zamiaru iść na spotkanie nas.

*Wiadomość od Wojska działającego, od d. 21 do 30 czerwca.*

(z Piszczoły Północnej.)

Główna kwatera CESARZA JEGO MOŚCI i 2 Armii z 3 Korpusem piechoty znajdowała się do d. 24 czerwca w obozie pod *Karasu*; w tym zaś dniu przeszła do Kurnafy niedaleko *Bechtirkioy*, d. 25 do *Musabey*, 26 rozłożyła się obozem o wiorstę od *Bazardżika*, a 28 była przeniesiona na lewo i w nader małej odległości od tego miasta.

W przeciągu tego czasu, przednia straż Jenerał-porucznika *Ridigera*, wzięwszy się na lewo, posuwała się ciągle na przód, w kierunku do *Bazardżika*. Lewe jej skrzydło, opuściwszy *Mangalię*, zmierzało także do tego punktu, równie jak i prawe, pod dowództwem Jenerał-Majora *Akinffjewa*, któreto wszystkie trzy oddziały połączyły się pod wspomnianym miastem d. 26 zrana.

Oddział Jenerał-Porucznika *Xięcia Madatowa* miał na celu znajdować się zawsze w równej wysokości z głównymi siłami wojska, dla obserwowania przestrzeni pomiędzy *Dokusahacz* a twierdzą *Sylistryą*, po drodze z *Kaynardzi*.

Kozacy prawej kolumny przedniej straży, pod dowództwem Jenerał-Majora *Akinffjewa*, zajęli d. 24 miasto *Bazardżik*, całkiem przez mieszkańców opuszczone, i rozstawili przodowe swoje poczty przed tém miastem. Dnia 25 o godzinie 2 z południa, wielkie tłumy jazdy nieprzyjacielskiej

ukazały się na drodze z *Szumli*, i mocném natarciem swoim przynaglili Kozaków cofnąć się ku naszej kolumnie, zbliżającej się do *Bazardżika*.

W tymże czasie oddział Turecki, ze 2,000 ludzi złożony, wzięł się na prawo parowem, w zamiarze opasania naszej kolumny. Czoło przedniej straży Jenerał-porucznika *Ridigera*, wówczas ku temu miejscu zbliżające się od *Mangalii*, pod dowództwem Jenerał-majora *Kirsanova*, zmuszone już było ustąpić temu mnogiemu tłumowi nieprzyjaciela, gdy w tymże czasie dwa szwadrony półku *Alexandryjskiego* huzarów, pod dowództwem Półkownika *Arseniewa*, szybkim poruszeniem swoim odparłszy Turków zmusiły ich do ucieczki.

Tym czasem Jenerał-major *Akinffjew*, widząc konieczność wspierania odwrotu Kozaków swojej kolumny, wysłał jeden szwadron *Ułanów* 2go półku *Buhskiego*, który też rozpoczął niedaleko miasta utarczkę kawaleryjską. Postrzeżone zdala, szwadron 1go półku i kolumny piechoty, zatrwożwszy tłumy nieprzyjaciela, zmusiły je do cofnienia się.

Skupiwszy swoje wszystkie siły, Turcy rzucili się ku *Bazardżikowi*, aby go zająć. To ich kuszenie się, dwa razy powtórzone, było skutecznie wstrzymane przez batalion 2go półku strzelców i znajdujące się przy nim dwa działa, tak, że miasto nie zostało zajętem, a nieprzyjaciel, który się cofnął, zdawało się, iż zupełnie zaniechał uporczywego zamiaru opanowania go, kiedy wtém, o godzinie 8mej wieczorem, tłum jazdy, z 8miu tysięcy ludzi złożony, pokazał się znowu. — Kwadraty 19go półku strzelców starały się mężnie wstrzymać ich zapęd; lecz Turcy, przeleciawszy mimo ich galopem, spotkali byli od pięciu szwadronów, 1go i 2go półku *Buhskiego* *Ułanów*, które odparłszy pokilkakroć silne ich natarcie, nareszcie przy pomocy strzelców 10tej dywizyi, uderzyli na nich sami stanowczo, i zmusili do ucieczki.

Pozostałe na przedzie kwadraty przeprowadzały w tymże czasie cofających się Turków silnym ogniem z ręcznej broni i dział, od czego oni znaczną ponieśli stratę, i wszystkich swoich zaniechawszy zamiarów, opanowania zajętej przez nas pozycyi, cofnęli się ku *Kozłudzi*.

Strata z naszej strony w tej rozprawie dochodzi do 34 raniomych i 9 zabitych; w liczbie pierwszych znajduje się Dowódzca półku *Kozackiego* Podpółkownik *Stupiczewski* i dwóch Oberoficerów; strata nieprzyjaciela bardzo jest znaczna, gdyż, oprócz uwiezionych przezeń raniomych i zabitych, znaleziono porzuconych na drodze przeszło 200 trupów.

D. 27, oddział, złożony z 2giej brygady 10tej dywizyi piechoty, z siedmiu szwadronów 1szej brygady dywizyi *Ułanów* *Buhskich*, ze trzech rot pionierów, z Artylleryą i Kozakami, został przeznaczony, pod dowództwem Jenerał-Adjutanta *Hrabiego Suchtelena*, działać przeciwko *Warnie*.

D. 29, wojska 7go korpusu, które się znajdowały pod *Brailowem*, połączyły się z 5cim korpusem. Szósty zaś korpus, który się przeprawił pod *Hirsową*, przeznaczony został do blokowania twierdzy *Sylistryi*.

W tymże czasie otrzymano doniesienie od Wice-Admirala *Messera*, wysłanego przez P. Admirala *Greiga* dla krążenia około ciąsniny *Konstantynopolitańskiej*, że zabrał 6 statków kupieckich, ze znajdującymi się na nich 25 Turkami i 374 Grekami. W liczbie tych statków jest jeden, który płynął do *Warny* z wysłanym od Rządu Tureckiego gońcem, do Dowodzącego wojskiem *Sesaskiera*. Znaleziono na nim namioty obozowe, jedno polowe działo, dostateczną ilość zapasów i różnego rodzaju potrzeb wojennych.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora.  
Andrzej Bucharški Rzeczywisty Radca Stały i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi

1 Od Witebskiej Magistratury Powszechnej Opieki niniejszém ogłasza się, iż w niej przedawać się będzie z publicznego przez aukcyę targu, przeterminowana ewikcyą witebskiego obywatela żyda Azika Bohorada, zawierająca się w 8miu murowanych kramach i przy nich mieszkalnych pokojach w mieście Witebsku położonych. Targi naznaczone będą we 4 miesiące od dnia ostatniego wydrukowania w Gazetach obu stolic i w Kuryerze Litewskim, w jakie zaś mianowicie dni, o tém ogłoszono będzie w tychże gazetach.

Buchhalter Taranczuk.

1 Od Witebskiej Magistratury Powszechnej Opieki niniejszém ogłasza się, iż w niej przedawać się będzie z publicznego przez aukcyę targu, przeterminowana ewikcyą Witebskiego obywatela żyda Mowszy Karasina, zawierająca się w dwóch domach: murowanym i drewnianym, z ziemią, w mieście Witebsku położonych. Targi na ośnwie Ukazu Rządzącego Senatu 13 maja 1827 naznaczone będą we 4 miesiące od dnia ostatniego wydrukowania w Gazetach obu stolic i w Kuryerze Litewskim, w jakie zaś mianowicie dni, o tém ogłoszono będzie w tychże gazetach.

Buchhalter Taranczuk.

1 Od Witebskiej Magistratury Powszechnej Opieki niniejszém ogłasza się, iż w niej przedawać się będzie z publicznego przez aukcyę targu, przeterminowana ewikcyą Witebskiego obywatela żyda Zeylika Kahana, zawierająca się w domie, którego dolne piętro murowane a górne drewniane, z ziemią, w mieście Witebsku położonym. Targi na ośnwie Ukazu Rządzącego Senatu 13 maja 1827 roku naznaczone będą we 4 miesiące od dnia ostatniego wydrukowania w Gazetach obu stolic i w Kuryerze Litewskim, w jakie zaś mianowicie dni, o tém ogłoszono będzie w tychże gazetach.

Buchhalter Taranczuk.

1 Od Witebskiej Magistratury Powszechnej Opieki niniejszém ogłasza się, iż w niej przedawać się będzie z publicznego przez aukcyę targu, przeterminowana ewikcyą Witebskiego obywatela żyda Zimina Ehinsona zawierająca się w murowanym domie i browarze piwnym, z ziemią, w mieście Witebsku położonym. Targi na ośnwie Ukazu Rządzącego Senatu 13 maja 1827 roku naznaczone będą we 4 miesiące od dnia ostatniego wydrukowania w Gazetach obu stolic i w Kuryerze Litewskim, w jakie zaś mianowicie dni o tém ogłoszono będzie w tychże gazetach.

Buchhalter Taranczuk.

1 Od Witebskiej Magistratury Powszechnej Opieki niniejszém ogłasza się, iż w niej przedawać się będzie z publicznego przez aukcyę targu, przeterminowana ewikcyą sukcesorow Połockiego powiatu obywatela Benedykta Szulakiewicza, tegoż powiatu przy wsi Diachotce 20 płci męskiej dusz, zapisanych do re wizyi 1816 roku, z urodzonymi po niej, ze wszelką należącą do nich ziemią i wszelkiem zabudowaniem. Targi na ośnwie Ukazu Rządzącego Senatu 13 maja 1827 roku naznaczone będą we 4 miesiące, od dnia ostatniego wydrukowania w gazetach obu stolic i w Kuryerze Litewskim, w jakie zaś mianowicie dni, o tém ogłoszono będzie w tychże gazetach.

erze Litewskim, w jakie zaś mianowicie dni, o tém ogłoszono będzie w tychże gazetach.

Buchhalter Taranczuk.

Podaje się do wiadomości publicznej, że do Seminarium Nauczycieli parafialnych i organistów od dnia 1 września r. idącego 1828 przyymować się będzie nowy komplet uczniów z osób 20 złożony: życzący przeto bydz przyjętymi na ten fundusz stawić się mają w Wilnie u Dyrektora Szkół Guber. Wileń. na dniu 29, 30, i 31 sierpnia t. r. doexaminow. Przyymowani zaś będą nie młodszy nad lat 16 ani starszy nad lat 18 z ludzi wszelkiego stanu za złożeniem świadectw, to jest: Metryki Chrzstu, świadectwa rodowitości i świadectwa właściwego Plebana o dobrem sprawowaniu się swoim. Szlachcic, jeżeli nim jest, złożyć ma Świadectwo Marszałkowskie; znajdujący się w okładzie poduszynym, świadectwo od miejsc i osób do których należy, pozwalające weyścia do tego Seminarium, i że mu wolno poświęcić się powołaniu Nauczyciela Parafialnego i Organisty. Wprzyymowaniu do Seminarium dawane będzie pierwszeństwo dzieciom Organistów i sług Kościelnych. Ostrzega się także naprzód: że ubiegający się o przyjęcie do tego Seminarium mają bydz zdrowia dobrego bez żadney ułomności i którzy ospę odbyli naturalną lub wakcy nowaną. 2) Powinni umieć czytać dobrze po polsku i początki pisania, oraz cztery pierwsze działania Arytmetyczne. 3) Mają mieć dobry głos do śpiewania, i ucho do muzyki. 4) Przybywający do Seminarium na pierwszy raz mieć powinni koszul 4, gatek 2, spodni z sukna domowego 1, surdut z sukna domowego 1, kaftan kuczbajowy 1, czapkę sukna granatowego z daszkiem 1, bótów nowych parę 1, wór na siennik 1, poduszki z nawleczkami 2, prześcieradeł 2, kołdra sukna domowego 1, ręczniki 1, grzebień 1, i szleyki do spodni 1. — Oprócz wyrażoney liczby uczniów funduszowych, Obywatele i Duchowni mogą przysłać do tej Szkoły uczniów, którzy współ z funduszowemi będą mieli mieszkanie, odzież, stół i naukę, za opłatę roczną z góry rub. sr. 92 k. 26½. Nadto dozwala się także chodzić na naukę do tego Seminarium od początku roku szkolnego następującego tym wszystkim, którzy będą mieli zapewnione sobie stół, mieszkanie i odzienie u osób, od których do tego Seminarium przysłani będą; z tém wszakże zastrzeżeniem, że we wszystkiem co do przepisow tej Szkoły, z Uczniami funduszowemi zachować się powinni. 1828 roku lipca 15 dnia.

Dyrektor Szkół Guber. Wileń. Koll. So wietnik Kajetan Krassowski.

2 Niżey podpisany dziedzic dóbr Ponie monia, podaje niniejszym do Publicznej wiadomości, iż począwszy od dnia 17 (29) września r. b. przez ciąg czterech tygodni tu w Ponie moniu sprzedawane będą karpie żywe dwuletnie, wielkości od cali 5 do cali 7, kopa jedna po złotych polskich 60, z obowiązkiem (skoro przez kupującego przysłane będą do miasta Kowna, beczki takowe z tamtąd odebrać) i wpuściwszy karpie na powrót do Kowna dostawić, każdy więc życzący nabycia onych raczy się osobiście lub przez zesłanie kogo tu do Ponie monia zgłosić.

Ponie moni w Królestwie Polskiem dnia 26 lipca 1828.

P. L. Frentzel.

Wolno drukować Policmeyster Chrzastowski.